

Duuman vaalit muuttivat peliasetelmia:

Voittaja ei yllättänyt ketään - häviäjät kylläkin

■ Venäjän duuman yllätyksettömiin vaaleihin sisältyi kolme hieman pienempää yllätystä. Ensimmäinen niistä oli yhtenäisen Yhtenäisen Venäjän suorastaan murskaava voitto. Vuosien 1993, 1995 ja 1999 vaaleissa ei yhdenkään puolueen ääniosuus ylittänyt neljänneksen ääniosuusrajaa.

Vaalien toinen yllätys oli nationalististen ryhmittymien, zhirinovskilaisen LDPR-puolueen ja Isänmaa-vaaliliiton vahva kannatus, joka nousi yhdessä noin viidennekseen koko äänimäärästä.

Kolmas yllätys oli länsimielisten liberaalipuolueiden kannatuksen romahtaminen. Jablokon ja Oikeistovoi-
mien liiton ääniosuudet putosivat noin neljän prosentin tasolle.

Vaalien maksumiehinä olivat siten, paitsi rökäletappion kärsinyt kommunistipuolue, myös nykyisessä duumassa vaikutusvaltaisesti toimineet liberaalit.

Valtakunnan politiikan tasolla vaalitulos kertoo selkeästi, miten istuva presidentti **Vladimir Putin** ja häntä tukeva pro-Kremlin ryhmittymä voisivat halutessaan toimia. Venäjän perustuslain muuttamiseen tarvitaan 300 kannattajaa duuman kaikkiaan 450:stä edustajasta. Tämä kiintiö tulee heti täyteen, jos LDPR ja Isänmaa saadaan mukaan lainsäädäntöhankkeisiin. Ja tätä mahdollisuutta ei ainakaan tällä hetkellä epäillä.

Valtakoneisto on heti valmis

Presidentin uusi valtakoneisto on suoraan päätä valmiina, eikä sen suu-
rempia lehmänkauppoja tarvinne hie-

roa. Nyt pitäisikin tietää, mitä koneistolla halutaan tehdä ja miten sen paset pitäisi poliittisesti ohjelmoida.

Seuraavien presidentin vaalien päivämääräksi on juuri vahvistettu maaliskuun 14. päivä. Koska duuman vaalit olivat samalla vakuuttavat presidentin "esivaalit", ei mitään radikaalimpaa myllytystä tarvita. Voittaja on jo selvillä.

Markkinat jännittävät uuden johdon linjavetoja

Venäjän omat ja myös ulkomaiset markkinavoimat saivat mitä toivoivatkin, mutta tuliko Putinia nyt sopivasti vaiko liikaa?

Markkinavoimat huokaisivat luonnollisesti helpotuksesta, koska kommunistipuolueen voitto ja vahvistuminen uusien liittolaisten avulla oli sentään mahdollisuuksien rajoissa. Nyt seuraavana jännitysmomenttina on se, millaisia ylimmän poliittisen johdon uudet linjanvedot tulevat olemaan.

Valtion poliittisten ja taloudellisten strategioiden jatkuminen liberaaleina olisi ihanteellinen signaali markkinoille ja potentiaalisille ulkomaisille investoijille. Toisena ääriaihtoehtona on tarjolla valtion otteen tiukentuminen talouselämästä. Se voisi tähdätä valtionmonopolistisen kapitalismin vahvistumiseen, vaikka varsinaisia jälleenkansallistamisia ei toteutettaisikaan. Se voisi myös hidastaa hallinnollisia ja sosiaalisia uudistuksia.

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Duuman vaalit muuttivat peliasetelmia: Voittaja ei yllättänyt ketään - häviäjät kylläkin	1
Suomalaisyrietykset arvioivat Venäjän maariskin kasvaneen	2
Venäjän ensi vuoden talouskasvu nojaa yhä öljyyn	3
Venäjän keskiluokka paisunut 30 miljoonaan	4
Globalisaatio, WTO ja EU muovaavat Suomen ja Venäjän taloussuhteita ...	5
Rahaliitto-jäsenyys ei juurikaan vaikuta Baltian maiden talouksiin ...	6
Itäisessä Euroopassa yli 24 miljoonaa internet-asiakasta	6
Teknologia varmin kilpailuetumme Itämeren markkinoilla	77
Hyvä loppuvuosi nostaa Puolan talouskasvun 3,5 prosenttiin	8
Suomen tullille yhteyshenkilö Pietariin	9
Vaalimaalla aloitettiin ison liikekorttelin maanrakennustyöt	9
Buslink Pietariin Toiminta alkaa metallialan valmistushankkeista	9

Jatkoa etusivulta...

Pahimmillaan se voisi pysäyttää puolitiehen omistuksen, omaisuuden hallinnan ja investointien turvaamiseen tähtäävät hankkeet. Odotettavissa voisi lisäksi olla yritysverotuksen kiristyminen.

Markkinat odottavat signaaleja uusista linjauksista. Mikäli politiikka sa jatkuu liberaali ja aidosti uudistusmielinen perusvire, ei presidentin kasvanut valta ole ongelma. Kantavat uudistukset saadaan päinvastoin vietyä duumassa nopeasti läpi. Pitääkin muistaa, että kautensa nyt päättävässä duumassakin menivät hämmästyttävän nopeasti läpi niinkin suuret asiat kuin maalaki ja verouudistus.

Liberaalien alamäki on pettymys

Markkinat ovat ymmärrettävästi paholla liberaalipuolueiden kannatuksen putoamisesta. Liberaalit muodostivat Yhtenäiselle Venäjälle älyllisen vastavoiman, jonka ajatuksia ja ehdotuksia myös otettiin huomioon duumassa. Venäjän hallituksella oli itse asiassa hedelmällinen yhteistyösuhde erityisesti Oikeistovoimien liiton kanssa. Tätä pidetään yhtenä syynä miksi presidentti Putin valitsi lähipiiriinsä myös aitoja markkinatalousmiehiä.

Venäjän duuman vaalituloksella ei tietenkään kannata ennaikaisesti spekuloida, saadaanhan lopulliset tuloksetkin vasta 17.-18. joulukuuta. Esimerkiksi käsitys yksipuoluejärjestelmän syntymisestä lienee ennaikainen. Ainakin venäläiset muistavat hyvin sen todellisen yksipuoluejärjestelmän. Silloin äänestäjiä kuskattiin kuorma-autojen lavoilla varmistamaan puolueelle yli 100 prosentin voitto.

Suomalaisyrietykset arvioivat Venäjän maariskin kasvaneen

■ Venäjän-vientimme on jatkunut hyvänä koko vuoden, mutta loppusyksystä yritykset arvioivat Venäjän poliittis-taloudellisen maariskin ratkaisevasti lisääntyneen. Tämä näkyy myös yritysten Venäjää koskevissa lähiajan investointisuunnitelmissa. Idänkaupan Vientipalveluiden marraskuun lopulla valmistuneen selvityksen mukaan investointiaikeita on nyt kevääseen verrattuna selvästi vähemmän.

Vaikka Venäjän liiketoimintaolot olivat marraskuulle tultaessa pysyneet vakaina, oli esiin noussut uusia, Venäjä maariskii lisääviä uhkatekijöitä. Lähestymässä olleisiin duuman vaiheihin liittyi poliittisia epävarmuustekijöitä. Eniten vastaajien asenteisiin vaikutti kuitenkin valtiovallan ja yksityisen suurteollisuuden välirikko mahdollisine omistuksen turvaa koskevine seuraamuksineen.

Yritykset ovat silti tyytyväisiä vientitoimintansa tähänastisiin tuloksiin. Markkinoita on tukenut Venäjän viime vuodesta kiihtynyt talouskasvu sekä etenkin kuluttajien ostovoiman selvä vahvistuminen.

Yritysten yleinen markkinatilanne on tosin hieman heikentynyt keväisestä, mikä johtuu lähinnä kilpailun kiristymisestä. Vaikka markkinoiden kysyntätilanne on ollut hyvä, on kilpailu pu-

dottanut yritystemme myyntihintoja.

Venäjän-vientimme näkymiä pidetään hyvinä myös ensi vuoden osalta. Joka viides tutkimukseen vastannut yritys uskoo viennin kasvavan selvästi vuonna 2004 ja hieman yli puolet arvioi sen kasvavan ainakin jonkin verran. Ensi vuoden parhaiksi vientitoiminnan alueiksi Venäjällä yritykset nimeävät tuotantohyödykkeiden kaupan, kulutustavaroiden kaupan sekä rakennusalan.

Paikalliseen tuotantotoiminnan aloittamisaikeet olivat pysyneet keväisellä tasolla. Nytkin joka viides yritys kertoi suunnittelevansa valmistuksen aloittamista lähitulevaisuudessa. Sen sijaan Venäjällä jo tuotantoa harjoittavista selvästi harvempi aikoi laajentaa tuotantoaan

Compiler eNEWS

Venäjän, Baltian ja Puolan ajankohtaiset uutisaiheet

Sähköpostiisi joka toinen viikko. Ellet ole jo lukija

ilmoita meille email-osoitteesi sähköpostiimme mail@compiler.fi

Idänkaupan Vientipalvelut 2004

- ilmestyy 10 kertaa
- osoitteellinen sähköpostijakelu kohderyhmälle: sähköinen "lööppi" Compiler eNews -lukijalle
- kaikkien luettavissa Compiler-portaalissa
- useita optioita ilmoitteluun

IDÄNKAUPAN VIENTIPALVELUT

www.compiler.fi

10. vuosikerta

Toimitus/ Markkinointia

Oy Compiler Ab
Museokatu 7 B 17
00100 Helsinki
Puh. (09) 492 854
Fax (09) 454 0838
E-mail: mail@compiler.fi
www.compiler.fi

Toimitus/ Markkinointia

Klaus Lehmuskallio
Kaija Pasila-Lehmuskallio
Puh. (09) 492 854
Fax (09) 454 0838

Idänkaupan Vientipalvelut/ Muut informaatiotuotteet

- Compiler Trade Web Site
- Compiler eNews
- Idänkaupan Vientipalvelut -eSupplement (pdf)
- Suomalaisyrietykset Venäjällä -tutkimus

Venäjän ensi vuoden talouskasvu nojaa yhä öljyyn

■ Venäjän talous kasvaa tänä vuonna seitsemän prosenttia, kertoi moskovalainen RosBusinessConsulting joulukuun alussa. Konsulttiyhtiön mukaan kasvuprosentista olivat samaa mieltä sekä keskuspankin varapuheenjohtaja **Oleg Vjugin** että Aton Capitalin ekonomisti **Peter Westin**.

Vjugin ja Westin olivat kuitenkin eri mieltä kasvun syistä. Keskuspankin varapuheenjohtajan mukaan hyvän talouskasvun perustana olivat investointien lisääntyminen, venäläispankkien luotonannon kasvu sekä lainanotto ulkomailta.

Peter Westin pani sensijaan kasvun kokonaan öljyn hinnankehityksen tiliin. Atonin alkuvuoden hinta oletus

Urals-laadulle oli 23 dollaria barreilita. Kesällä investointiyhtiö tarkisti arvionsa 26,5 dollariin. Tämäkään ei vielä riittänyt, sillä lokakuussa hinta oli kivunnut jo 28 dollariin pysyen 27 dollarissa vielä marraskuun ajan.

Öljyrahast levittäytyvät Venäjän talouselämään

Muikin Venäjällä tapahtunut kehitys on seurausta öljyn vientitulojen odotettua suuremmasta kasvusta. Öljyrahast ovat levinneet laajalti muuallekin Venäjän talouselämässä. Siitä ovat hyötynneet myös toiset, öljyalan ja muun energiasektorin ulkopuolella olevat toimialat. Nämä pääomavirrat ovat tukeneet esimerkiksi tietoliiken-

nealan, rajoituspalveluiden ja vähittäiskaupan kasvua.

Myös kotimaisia investointeja on rahoitettu suuressa mitassa juuri öljyteollisuudelle kertyneillä sijoituspääomilla.

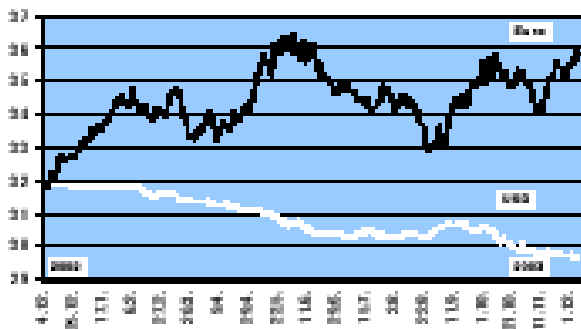
Talouskasvu hidastuu öljyn hinnan laskiessa

Myös Venäjän ensi vuoden talouskasvu lepää öljyn hintakehityksen varassa, sanovat kaikki RosBusinessConsultingin haastattelemat investointiyhtiöiden analytikit.

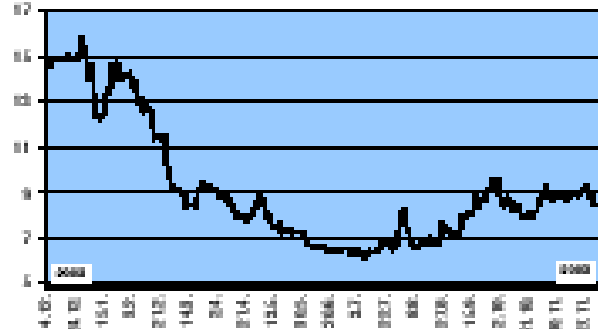
Nämä piirit odottavat öljyn barrelihinnan laskevan 22 dollariin, jolloin talouskasvu hidastuu vääjäämättä 5-6 prosenttiin.

4.12.2003

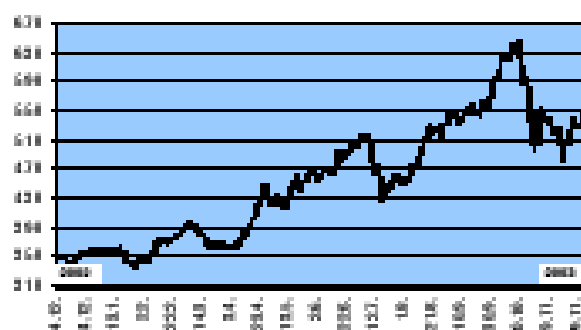
Venäjä: Euroon ja dollariin ruplakurssit (CBE)

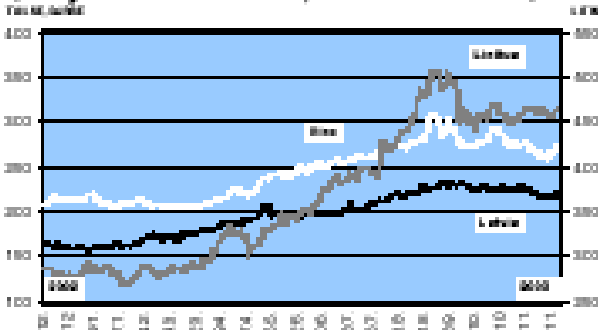
Venäjä: 31-90 päivän korko (Mlibor), % p.a. (CBE)

Venäjän päässikurssi (RTS)

Baltian maiden osakekurssit (Viro ja Latvia vasen asteikko, Liettua oikea asteikko)

Venäjän keskiluokka paisunut 30 miljoonaan

■ Venäläisen keskiluokan suuruus ja ostovoima on jo vuosien ajan kiinnostanut ulkomaisia kaupallisia intressipiirejä. Uuden porvariston nimiin on vannottu vuolaasti, vaikka uuden yhteiskuntaluokan muodostumista, suuruutta ja todellista luonnetta on tutkittu vähän.

Ensimmäisen perusteellisen selvityksen koko aiheesta teki Venäjän tiedekatemian alainen Sosiaalisten tieteiden instituutti vasta vuonna 1999. Sama instituutti on nyt saanut valmiiksi uuden keskiluokka-tutkimuksensa.

Tuore marraskuussa julkistettu tutkimus sisältää runsaasti mielenkiintoista tietoa. Avaintulokset koskevat keskiluokan määrää, ansiotasoa, omaisuutta ja

poliittis-yhteiskunnallisia arvoja.

Uuden selvityksen yllättävin tulos on keskiluokkaan laskettavien määrää. Se on noussut neljässä vuodessa 12 miljoonasta 30 miljoonaan. Lännessä oli pitkään vallalla käsitys, että vuoden 1998 talouskriisi supisti vuosiksi eteenpäin vastasyntyneen ja elinvoimaisen keskiluokan Venäjältä.

Keskiluokkaan laskettujen ansiotaso vastaa nyt nimellisesti 1 000-2 000 dollaria kuukaudessa. Tällä ansiotasolla on kuitenkin pystytty hankkimaan tuntuvasti omaisuutta väestöryhmän perheisiin. Niistä lähes 80 prosenttia omistaa asuntonsa, joka on joko 2-3 huoneen kerrostaloasunto tai omakotitalo. Lisäksi runsas kolmannes ko-

titalouksista omistaa datshan tai ainakin oman viljelypalstan. Moskovassa tyypillisen keskiluokkaisen perheen omaisuuden kokonaisarvo on peräti 75 000 dollaria.

Pragmaattista väkeä

Venäläinen keskiluokka näyttääkin olevan pragmaattinen. Peruselämiseen liittyvä reaaliomaisuus on tärkeintä, eikä esimerkiksi auto ole päällimmäisenä hankintakohteena. Instituutin selvitykseen mukaan vain joka viidennellä kotitaloudella on henkilöauto ja sekin on useimmiten venäläisvalmisteinen.

Venäjän tämän hetkinen keskiluokka on ehkä syystäkin jo niin tyytyväinen taloudellisiin oloihinsa, ettei se odota juuri enempää. Keskiluokan antama dynaaminen impulssi saattaa hiipua, sillä valtiiovallan taholta ei enää odoteta suurempia sosiaalia uudistustoimia.

Uuden porvariston välittömät huolenaiheet liittyvätkin talouskriisin uusiutumiseen, valtion omaisuuden jatkossa tapahtuvaan yksityistämiseen sekä eläke-etujen menetyksiin.

Putinin kannattajakuntaa

Kaiken tämän jälkeen ei liene yllätys, että keskiluokka kuuluu presidentti **Vladimir Putinin** kannattajiin. Putin on keskiluokan piirissä ylivoimaisesti luotetuin yhteiskunnallinen instituutio.

Sosiaalisten tieteiden instituutti päätyi uusimmassa tutkimuksessaan, lähinnä ansiotason ja omaisuuden perusteella, edellisestä selvityksestä poikkeavaan keskiluokan määrittämiseen. Tällä kertaa eivät enää keski- tai korkeakoulutason opinnot, keskipalkan ylittävä ansiotaso tai arvostettu ammatti riittäneet yksinomaiksi perusteiksi.

Nyt Venäjän keskiluokka muodostuu tyypillisesti pienyrityksistä, yksityisen sektorin päällikköportaasta ja julkisen hallinnon avainhenkilöistä, kuten oikeuslaitoksen edustajista.

VENÄJÄ - SUOMI

- kehittyvät taloussuhteet perusta lisääntyvälle kaupalle

Venäjä on Suomelle tärkeämpi kauppakumppani kuin muille nykyisille EU-maille. Kauppa on kasvanut tunnettavasti Neuvostoliiton romahdusta seuranneista vuosista. Kasvua niin kaupan kuin investointienkin kohdalla ovat rajoittaneet mm. tullauksen hitaus, kehittämättömän lainsäädäntö, lakien noudattamattomuus ja byrokratia.

SUOMEN JA VENÄJÄN TALOUSSUHTEIDEN KEHITYSNÄKYMÄT -kirjassa selvitetään sitä, kuinka Venäjän todennäköinen jäsenyys WTO:ssa, sopimukset EU:n kanssa ja yritystoiminnan globalisaatio vaikuttavat Suomen ja Venäjän taloussuhteisiin aina vuoteen 2010 asti. Tarkasteltavina ovat mm. Venäjän talouskehitys, Suomen vienti Venäjälle sekä tuonti sieltä ja suorat sijoitukset.

2003 142 s. 30 euroa (ETLA B205)

Julkisuuteen 8. joulukuuta 2003

Maarit Lindström tarkastelee LOCAL SOURCES OF COMPETITIVENESS – Finnish Companies' International Business Operations in the Baltic Sea Region -väitöskirjassaan suurten suomalaisten yritysten kansainvälistä liiketoimintaa Itämeren alueella. Tutkimuksessa todetaan, että suurin osa yritystemme kilpailueduista – erityisesti teknologisista – on peräisin kotimaasta, mutta tiettyjä muita elementtejä – kulutuskysyntää, tuotteiden laatua, yritysten välistä kilpailua ja yhteyksiä muihin saman alan yrityksiin – hyödynnetään erityisesti EU:n jäsenmaista.

2003 179 s. 30 euroa (ETLA A37) **Julkisuuteen 21. marraskuuta 2003**

ETLAn laajat Luoteis-Venäjää käsittelevät klusteriraportit

Busy Lines, Hectic Programming – 2003 161 s. 31 euroa (B199)

The Melting Iron Curtain – 2003 140 s. 29 euroa (B198)

Energy³: Raw Materials, Production, Technology – 2003 210 s. 34 euroa (B197)

From Russian Forest to World Markets – 2002 154 s. 29 euroa (B195)

TALOUSTIETO OY

Globalisaatio, WTO ja EU muovaavat Suomen ja Venäjän taloussuhteita

■ Venäjä on Suomelle tärkeämpi kauppakumppani kuin muille EU-maille. Taloussuhteet eivät kuitenkaan ole ongelmattomat, sillä Venäjän markkinatalous on vielä siirtymävaiheessa. Liberalisointi on joiltakin osin ollut rajua, mutta ulkomaalaisten toiminnalle maassa on yhä useita rajoituksia.

Venäjän lainsäädäntö on monilta

osin ajastaan jäljessä ja sitä sovelletaan ajoittain mielivaltaisesti. Suuria ongelmia esiintyy myös lakien noudattamisessa. Ulkomaankauppaa vaikeuttavat muun muassa tullin tariffipolitiikka ja tuontirajoitukset sekä tullin hidas, korruptoitunut ja ajoittain arvaamaton toiminta.

Suomen ja Venäjän taloussuhteet

joutuvat tällä vuosikymmenellä merkittävien muutosten ja haasteiden eteen, todetaan ETLA:n vastailmestyttyneessä, Suomen ja Venäjän taloussuhteiden kehitysnäkymiä luotaavassa selvityksessä.

Suhteita muovaavat jatkossa sekä Venäjän oma taloudellinen, poliittinen ja sosiaalinen kehitys että muutokset kansainvälisessä sopimusjärjestelmässä ja kansainvälisessä liiketoiminnassa. Maidemme välisistä taloussuhteista tulee yhä enemmän osa globaalia taloussuhteiden verkostoa.

Suomen ja Venäjän taloussuhteita voivat seuraavan kymmenen vuoden aikana muuttaa tuntuvasti viisi eri tekijää. Taloussuhteet paranevat edelleen, mikäli Venäjän kotimainen liberalisaatio jatkuu ja instituutiot vahvistuvat. Samoin tapahtuu Venäjän WTO-jäsenyyden toteutuessa sekä sen ja EU:n taloussuhteiden sopimusperustan kehittyessä.

Myönteisiä vaikutuksia on myös globalisaatiolla, joka johtaa tuotannon kansainväliseen uudelleensijoittumiseen. Venäjän suotuisa taloudellinen kehitys ja tuotantorakenteen uudistuminen ovat itsestään selviä kannustimia taloussuhteillemme.

Nämä muutostendenssit johtavat toteutuessaan ripeään viennin ja suorien sijoitusten kasvuun, tuotannon erikoistumiseen ja pitemmällä aikavälillä eri tuotantovaiheiden jakoon Suomessa ja Venäjällä sijaitsevien tuotantolaitosten kesken.

Venäjän positiivisesta kehityksestä hyötyvät periaatteessa kaikki Venäjällä toimivat tai sinne vievät yrityksemme. Selvityksessä mainitaan kuitenkin erikseen vahvat ja kansainväliset yritykset, pienet ja joustavat yritykset, rajan lähellä toimivat yritykset sekä matkailuyritykset.

ETLA:n tutkimuksen ovat tehneet VTT **Markku Kotilainen**, VTL **Ville Kaitila**, professori **Mika Widgrén** ja VTT **Kari Alho**.

SUOMALAISYRITYKSET VENÄJÄLLÄ

2/2003

VUODEN 2003 SYYSRAPORTTI ON ILMESTYNYT!

Juuri oikeaan aikaan. Venäjä ennen ja jälkeen Hodorkovskin...

- * Ajankohtaiset erikoisteemat
- * Kiinteät barometrikysymykset

Tutkimuksen tiedot on kerätty lokakuun lopulla ja marraskuussa. Vastaajina johdon ja keskijohdon edustajat Venäjän-kauppaa käyvissä yrityksistä.

Raportissa tulosten yhteenveto-osa, esitysgrafiikat ja liitteet. 55 sivua.

Sisältönä mm.

- * Venäjän talous ja markkinat
- * Venäjän kauppapoliittinen asema
- * Kilpailutilanne
- * Liiketoimintaympäristö
- * Riskit yritystasolla
- * Investointi- ja tuotantoaiheet
- * Viennin kehitysarviot

Tilaukset ja tiedustelut:

Klaus Lehmuskallio

09 492 854 tai klaus.lehmuskallio@compiler.fi

Rahaliitto-jäsenyys ei juurikaan vaikuta Baltian maiden talouksiin

■ Euroopan rahaliittoon liittyminen kuuluu uusien jäsenmaiden liittymisehtoihin, joten kysymyksessä on ainoastaan jäsenyyden aikataulusta. Lähes kaikki maat ovatkin ilmoittaneet haluavansa liittyä rahaliittoon niin nopeasti kuin mahdollista.

Baltian maista Viron ja Latvian tavoitteet ovat jo osittain selvillä. Viro haluaa liittyä ERM:iin heti EU-jäsenyyden jälkeen ja jäsenyys saataisi toteutua vuonna 2007. Latvia aikoo puolestaan liittyä ERM:iin vuoden 2005 alusta ja vaihtaa samalla ankkurivaluuttansa. Rahaliittojäsenyys saattaisi tällöin toteutua vuonna 2008.

Liettuan kohdalla aikataulut ovat vielä täysin auki. Maa saattaisi liittyä ERM:iin esimerkiksi heinäkuussa 2004. Jäsenyys olisi todennäköinen silti vasta vuonna 2007.

Rahaliitto edellyttää kuitenkin Maastrichtin kriteereiden täyttämistä. Ne liittyvät valuuttakurssien vakauteen, inflaatioon, pitkiin korkoihin ja julkisen talouden tasapainoon, alijäämällä ja velkarasitteella määriteltynä.

Valuuttakurssin yleisiin vakausvaatimuksiin kuuluu, että maa on vähintään kaksi vuotta valuuttakurssijärjestelmässä (ERM-2) ilman devalvaatiota tai "huomattavia jännitteitä" ennen kuin jäsenyysehtojen toteutumista tarkastellaan. Lisäksi valuuttakurssin on pysyttävä "lähellä" yhteisesti sovittua keskikurssia.

Baltian maat haluavat kuitenkin yksipuolisella sitoumuksella säilyttää kiinteän kurssin järjestelmänsä.

Virolla ja Liettualla ei pitäisi olla vaikeuksia täyttää valuuttakurssin vakauden vaatimusta, sanoo Suomen Pankin tutkija **likka Korhonen**. Latvian pitää puolestaan muuttaa latin ankkurivaluuttaa, kuten Liettua teki aiemmin.

Pitkiä korkoja koskevat kriteerit määräävät, ettei valtion 10 vuoden velkakirjojen korko saa olla korkeam-

pi kuin kolmen alhaisimman inflaation maan keskiarvo korotettuna kahdella prosenttiyksiköllä. Ongelmana on kuitenkin se, että monissa pienissä maissa ei ole kunnolla toimivia velkakirjamarkkinoita.

Inflaatiomääräyksen mukaan kuluttajahinnoista laskettu inflaatio ei saa olla korkeampi kuin kolmen alhaisimman inflaation maan keskiarvo lisättyinä kahdella prosenttiyksiköllä. Iikka Korhosen mukaan EU:n laajentuessa kolme alhaisimman inflaation maata voivat löytyä uusista jäsenmaista, esimerkiksi Baltiasta jossa inflaatio on hyvin alhainen.

Maastrichtin sopimuksen mukaan rahaliittoon pääsy vaatii, että maan julkisen talouden alijäämä on pienempi kuin kolme prosenttia bruttokansantuotteesta. Julkinen velka ei saisi puolestaan ylittää 60 prosentin bruttokansantuoteosuutta.

Korhosen mukaan Baltian maat aloittivat Neuvostoliiton hajottua velattomina. Velkataso on myös pysynyt varsin alhaisena pienten alijäämien ja yksityistämistulojen ansiosta. Vuonna 2003 Viron velka oli 5,5 prosenttia bruttokansantuotteesta. Latvian velkaosuus oli 19,1 prosenttia ja Liettuan 22,9 prosenttia.

Mikä sitten muuttuu rahaliitossa? Korhosen mielestä makrotalouden muutokset ovat hyvin pieniä varsinkin Virossa ja Liettuassa, koska rahaliitto on luonnollinen jatko valuuttakatejärjestelmälle. Sitä paitsi suuri osa rahoitusjärjestelmästä toimii jo euroissa ja esimerkiksi virolaisten pankkien lainanannosta lähes 80 prosenttia on euromääräisenä. Latviassa muutos on hieman suurempi, koska euro on vain 29 prosenttia nykyisestä valuuttakurssiankkurista.

Tutkija Iikka Korhonen käsittelee Baltian maiden rahaliittokysymystä Suomen Pankin BOFIT-tutkimuslaitoksen marraskuun lopulla pidetyssä Baltia-seminaarissa.

Itäisessä Euroopassa yli 24 miljoonaa internet-asiakasta

■ Itäisessä Euroopassa on tällä hetkellä 24,1 miljoonaa internet-käyttäjää, ilmoittaa asiaa selvittänyt itävaltalainen Fessel-GfK -tutkimusintituutti.

Ylivoisesti eniten käyttäjiä on Venäjällä, jossa internet-asiakkaiden määrä nousee jo 9.8 miljoonaan.

Väkilukuun suhteutettuna Venäjän luku on kuitenkin itäisen Euroopan heikoin, sillä verkkomedian penetraatio jää yhdeksään prosenttiin. Suhteelliselta käyttöasteeltaan ylivoimaisesti paras on Slovenia, joka 50 prosentin tavoittavuudellaan peittoaa esimerkiksi Britannian ja Ranskan.

Venäjän jälkeen toiseksi eniten internetin käyttäjiä on Puolassa, jossa asiakasmäärä kokoa 6,4 miljoonaan.

Väkiluvultaan paljon pienemmissä Baltian maissa Viro pääsee 0,5 miljoonaan, Latvia 0,4 miljoonaan ja Liettua 0,7 miljoonaan käyttäjään.

Baltiassa internetin katselu on kuitenkin suhteellisesti yleisintä Virossa, jossa penetraatio on 30 prosenttia koko käyttäjäpotentiaalista. Liettuassa käyttöaste on 27, Latviassa 23. Puolassa internetin levinneisyys on Liettuan ja Latvian tasoa eli 20 prosenttia.

Puolassa internetillä tahkotaan jo rahaa. Electronics Market Instituten tuoreen selvityksen mukaan maan internet-operaattoreiden laskeutus nousee tänä vuonna jo 1,3 miljardiin dollariin. Tämä merkitsisi 44 prosentin kasvua vuoteen 2002 verrattuna.

Rastor-seminaareja keväällä 2004

VIENTIASIAKIRJAT VENÄJÄN-KAUPASSA 21.1.2004 Radisson SAS Royal Hotel, Helsinki

- n Toimitussopimukset
- n Vientikuljetukset
- n Kuljetukset ja huolinta
- n Sertifikaatit
- n Maksutavat ja rahoitus

VENÄJÄ 2004 -SEMINAARI 3.3.2004 Radisson SAS Royal Hotel, Helsinki

- n Venäjän tulevaisuudennäkymät
- n Yhtiön tuloverotus Venäjällä
- n Suomen ja Venäjän uusi verosopimus
- n Venäjän yritystoimintaa sääntelevä lainsäädäntö
- n Yritysmuodot Venäjällä

MYYNTISOPIMUKSET VENÄJÄN-KAUPASSA 25.3.2004 Radisson SAS Seaside Hotel, Helsinki

Seminaari on tärkeä yrityksille, jotka myyvät suoraan Venäjälle, haluavat kehittää sopimuskäytäntöään, laatia omat mallisopimuksensa ja perehtyä sopimukseen liittyvään verotukseen.

Tervetuloa!

Esitteet, ilmoittautumiset ja lisätiedot

Arja Saarreharju, arja.saarreharju@rastor.fi
p. (09) 4136 0222, f. (09) 4136 0200
Oy Rastor Ab, Vattuniemenkatu 5
00210 Helsinki, www.rastor.fi

Teknologia varmin kilpailuetumme Itämeren markkinoilla

■ Etlatiedossa toimiva **Maarit Lindström** on väitöskirjatutkimuksessaan selvittänyt 100 suomalaisyrityksen liiketoimintaa Itämeren alueella ja vielä erikseen Baltiassa, Puolassa ja Venäjällä. Tutkimuksen tavoitteena oli tarkastella liiketoimintaa nimenomaan kansainvälisten kilpailuetujemme näkökulmasta.

Tutkimustulokset tukivat käsitystä, jonka mukaan suurin osa suomalaisten yritysten kilpailueduista, erityisesti teknologisista eduista, on peräisin kotimaasta. Tuoteinnovaatiot toteutetaan pääosin Suomessa, jossa tuotekehitystoiminnalle löytyy runsaasti sitä tukevia tutkimusresursseja.

Teknologisen osaamisen rinnalla Suomella on tietyillä aloilla myös omien raaka-aineresurssien tarjoamia kilpailuetuja. Lisäksi tutkimus nimesi yhdeksi menestymisen lähteeksi suomalaisen, myös ulkomaille soveltuvan liikkeenjohdollisen osaamisen.

Korkeinta teknologiaa hyödyntävät suomalaisyritykset yritykset ovat parhaiten kyenneet vastaamaan markkinakysynnän kasvuun ja tuotteiden kasvaviin laatuvaatimuksiin. Niille myös paikallisten markkinoiden alhainen palkka taso on vähemmän tärkeä kriiteeri kuin muille yrityksille.

Maarit Lindström väitteli marraskuun lopulla Turun kauppakorkeakoulussa. Tutkimuksen nimenä on "Locational Sources of Competitiveness: Finnish Companies' International Business Operations in the Baltic Sea Region".

Monipuolinen Venäjän kartasto liike-elämän tarpeisiin

Digitaalinen karttakokoelma

- Luoteis-Venäjä
- Venäjän arktinen alue
- Itämeren alue

Kovaa tietoa

- hallintoalueet
- luonnonvarat
- liikenneväylät
- tuotanto ja talous

ARKTINEN KESKUS / TIETOPALVELU Lapin yliopisto

www.arcticcentre.org/tietopalvelu

Liisa Kurppa, puh. 016 - 341 2775
email: liisa.kurppa@urova.fi
Arto Vitikka, puh. 016 - 341 2782
arto.vitikka@urova.fi

Hyvä loppuvuosi nostaa Puolan talouskasvun 3,5 prosenttiin

■ Talousministeriön ekonomistit arvioivat Puolan yltävän tänä vuonna 3,5 prosentin talouskasvuun, mikä selvästi ylittäisi viime vuoden 1,4 prosenttiin jääneen kasvutahdin. Tammi-syyskuussa kasvu oli 3,3 prosenttia, mutta viimeisen vuosineljänneksen odotetaan parantavan koko vuoden tulosta.

Puolan talouskasvu tyrehtyi vuonna 2001 ja on varovaisesti elpynyt viime vuoden toiselta puoliskolta lähtien.

Ekonomistit odottavat selvää kasvua myös Puolan viennille. Koko vuoden viennin arvoksi ennakoitaan 40,5 miljardia dollaria, kun viime vuoden vienti jäi 33 miljardiin dollariin.

Vaihtotaseen vaje ei kuitenkaan korjaannu, sillä tuonnin lasketaan nousevan tänä vuonna 50,6 miljardiin dollariin. Ekonomistien mukaan vajeeksi muodostuu noin 7,5 miljardia dollaria.

Yksityistämistavoitteet toteutuvat sittenkin

Puolan taloustilannetta parantavat osaltaan myös valtion saamat yksityistämistulot, jotka loppujen lopuksi näyttävät nousevan valtionbudjetin mukaiseen tavoitteeseen, eli 4,5 miljardiin zlotyyn. Vielä ensimmäisellä vuosipuoliskolla tilanne näytti epävarmalta.

Tavoitteeseen pääsyn varmistavat pari vielä toteutuvaa suurta omaisuuden myyntiä.

Eniten rahaa valtion kassaan tuo Poznanissa sijaitsevan ZEP-sähkövoimalan yksityistäminen. Valtio myy voimalasta 85 prosentin osuuden Dalkialle lähes 100 miljoonan dollarin kauppahinnalla.

Hoidamme tuotannon ulkoistamisia itäisessä Euroopassa

Buslink Oy toimii teollisena alihankintamiehenä ja organisaationne: maahantuoja, agenttina tai tuonnin ja viennin välijäsenenä muulla sovittavalla tavalla.

Buslink palvelee:

- Uusia metalli- ja valutuotannon alihankintamahdollisuuksia: Venäjä, Baltian maat, Valko-Venäjä ja Ukraina
- Kokeneen asiantuntijaorganisaatiomme paikallisesti toteuttamana
- Tasoitamme tuotantokulttuurin eroja valmistajien ja asiakkaiden välillä
- Valvomme kustannustehokkuutta
- Organisoimme valmistuksen pienistä sarjoista jatkuviin JOT-toimituksiin
- Tehokkaat tuotannon, laadun ja toimitusten seurantaprosessit
- Mahdollisuudet osallistua uusiin hankkeisiin jo tuotteiden suunnitteluvaiheessa

Neuvotteluyhteydet:

Toimitusjohtaja Hannu Kemiläinen
 email: buslink@co.inet.fi
 Puh. 09-454 8878 tai 0400-405018
 Telefax 09-454 8878

www.buslink.fi

Vaalimaalla aloitettiin ison liikekorttelin maanrakennustyöt

■ Virolahden kunta lisää panostustaan Vaalimaan rajaliikennekeskukseensa. Marraskuun puolivälissä Vaalimaalla käynnistettiin Länsikeskuksen korttelin maanrakennustyöt. Kortteli on kunnan omistuksessa ja koko alue käsittää noin viisi hehtaaria. Rakennusoikeutta sillä on yhteensä 14 000 neliometriä. Työnjakona on, että kunta hoitaa maanrakennustyöt ja yritykset rakentavat itse liiketilat.

Asemakaavassa kortteli on merkitty liikerakennusten tonttialueeksi, jolle saa sijoittaa yhden vähittäiskaupan suuryksikön. Korttelissa on varaus myös hotellia varten.

Maanrakennustyöt ovat vasta lähitölkkaus tulevalle liikerakentamiselle, joka kestää vuosia. Kunnalla on tällä hetkellä yksi sopimus noin 700 neliön liiketilojen rakentamisesta.

”Liikenne kasvaa ja uusi investoin-

tialto on käynnistynyt”, kertoo Virolahden kunnanjohtaja **Hannu Muho-**
nen.

Vuosina 2003-2005 Vaalimaalle investoidaan ainakin noin 11 miljoonan euron edestä. Rajamarket laajentaa ja tulli- ja raja-aseman päärakennuksen peruskorjaus sekä laajennus alkaa. Tiehallinto aloittaa puolestaan rekkaparkkien rakentamisen ja investoinnit, joilla lisätään Vaalimaan ja Virojoen välistä liikenneturvallisuutta.

Vaalimaan edellinen investointialto oli vuosina 1994-96. Tällöin toteutettiin tulli- ja raja-aseman siirto nykyiselle paikalleen, rakennettiin Rajahovi ja Beweshipin terminaalin ensimmäinen vaihe.

Länsikorttelin maanrakennustyöt ovat saaneet tukea EU:n Interreg-ohjelmasta. Kansallista rahoitusta hankkeeseen on saatu TE-keskuksesta.

Suomen tullille yhteyshenkilö Pietariin

■ Tullihallituksen ulkomaankauppaosasto hakee tulliasioiden yhteyshenkilöä Pietariin. Tullihallituksella on jo oma pysyvä yhteyshenkilö Moskovassa.

Pietariin sijoitettavan kontaktihenkilön tehtävänä on kerätä ja välittää tietoa Luoteis-Venäjän tullihallinnon toimialaan liittyvistä määräyksistä, muutoksista ja lainsäädännön käytännön soveltamistavoista. Yhteyshenki-

lön on myös tarkoitus kartoittaa ja kerätä tietoa rajaliikenteen kysymyksistä sekä osallistua ongelmatilanteiden selvittelyyn.

Tullihallituksen Pietarin edustaja osallistuu myös erikseen sovittavalla tavalla Suomen ja Venäjän tullien välisten hankkeiden toteuttamiseen ja seurantaan. Näistä hankkeista ajankohtaisin on Vihreä linja.

Buslink Pietariin

Toiminta alkaa metallialan valmistushankkeista

■ Teollisiin valmistushankkeisiin erikoistunut konsulttiyhtiö Buslink Oy avasi marraskuussa toimipisteen Pietarissa. Tytäryhtiö tulee hoitamaan paikallisella henkilöstöllä Buslinkin jo käynnistämää liiketoimintaa Pietarissa, Kronstadtissa ja Karjalassa.

Pietariin asettumisen pitkäaikaisempaan tavoitteena on kuitenkin Buslinkin intressiyhtiöiden toiminnan tukeminen laajemminkin Venäjällä, Valko-Venäjällä ja Ukrainassa.

Buslink Pietari keskittyy liikeyhteysspalveluihin sekä tuonti- ja vientikauppaan Suomen ja EU:n sekä Venäjän ja muun IVY-alueen välillä.

Buslinkin painopistealueena on edelleenkin metallituotteiden ja metallivaluotteiden kauppa. Sen rinnalla uutena tehtävänä on toteuttaa päämiehille näiden tarvitsemia teollisuustuotteiden logistisia ratkaisuja automaattipakkauslinjoilla.

”Suuntaudumme myös terveydenhoitoon ja hygieniaan liittyviin hankkeisiin sekä sairaaloita että yksityistalouksia ajatellen”, kertoo Buslinkin toimitusjohtaja **Hannu Kemiläinen.**

Buslink perusti ensimmäisen ulkomaanyhtiönsä vuonna 1997 Kaunasiin Liettuassa. Tytäryhtiö on Liettuassa organisoitunut lähinnä valuotteiden sopimusvalmistusta ja alihankintoja, mutta on samalla avannut metallialan kauppasuhteita Valko-Venäjälle. Kansakäyminen onkin johtanut teollisiin yhteistyösopimuksiin valko-venäläisten suuryhtiöiden kanssa.

Buslink on hankkinut toimitilat Pietarista alueella, jossa toimii sen tärkeä yhteistyökumppani Det Norske Veritas. Hannu Kemiläinen hoitaa DNV:n työkaluilla muun muassa paikallisten valmistajien laaduntutkityn selvityksiin liittyviä toimeksiantoja Venäjällä ja Baltiassa.

**IDÄNKAUPAN
VIENTIPALVELUT**

markkinatietoa ja liikeyhteyksiä

www.compiler.fi

Seuraava Idänkaupan Vientipalvelut -julkaisu ilmestyy tammikuussa 2004.